

Overweging nav. Exodus 20: 1-17

Lieve mensen van God en zijn goede verhaal.

Woord van God, maak deze aarde
tot een gaarde
waar de boom des levens staat!

Ik vind het prachtige woorden,
waarmee lied 664 afsluit.
Dat het woord van God
ons weer bij de oorsprong kan brengen
van waar alles mee begonnen is.
Gods hele schepping levend
in die paradijselijke tuin
met in het midden de boom des levens.
Daar waar het goed leven is.
Het zijn woorden die ook passen
bij onze Exoduslezing vanmorgen.
God die naar zijn uitverkoren volk
midden in de woestijn
van het leven komt.
God heeft hen bevrijdt uit Egypte
en wil het volk, onder leiding van Mozes,
brengen naar het beloofde land.
Ze zijn vrij, maar in de woestijn
kan vrijheid ook tot bandeloosheid,
onrust en opruiing leiden.
Dat hebben we de voorgaande
weken al gehoord.
Over eten, drinken, oorlog en
of God eigenlijk wel aanwezig is
in de woestijn van het leven?
God komt nu naar het volk
om leefregels te geven
Zodat ze om op een goede manier
met hun vrijheid om gaan en
samen goed kunnen leven.
met God en elkaar.

En dat gebeurt in niemandsland,
In de woestenij en de eenzaamheid van het leven.
Precies de plek waar iets nieuws kan ontstaan.

Leefregels, maar jammer genoeg
zijn ze geworden tot geboden.
Zo ben ik ermee opgevoed
en vele generaties voor mij, vermoed ik.
Dit mag niet en dat mag niet.
In gesprekken met mensen,
vooral aan de rand van de kerk
of die de kerk achter zich hebben gelaten
hoor ik vaak over deze geboden.
Niet fietsen op zondag, schaatsen of zwemmen.
Geen ijsje kopen of een biertje op een terras.
Nog vrij onschuldige zaken.
Maar ik hoor ook over moeten trouwen.
En dan samen voor de kerkenraad schuld belijden.
Niet mee mogen doen aan het Avondmaal.
Of je geaardheid die er niet mag zijn.
Velen hebben er jammer genoeg
traumatische ervaringen aan overgehouden.
De kerk die als bewaker van de geboden optrad,
waarbij ze overigens ook meende,
dat ze het goed deed!
Maar daarmee zijn de tien leefregels
wel uit het verband gerukt.
Ze zijn nooit bedoelt als geboden,
maar als richtingwijzers.
Voor dat volk, waarvan ik net vertelde
die door God uit het angstland Egypte werd gehaald.
Op weg in vrijheid naar het Beloofde land.
De woestijn is hun leerschool.
Om te leren om te gaan in vrijheid,
met elkaar en met God.

10 leefregels of zoals ik laatst ergens las:
10 richtingwijzers die je ook kunt zien
als 10 grenspaaltje.
Als lijnen waar binnen je moet blijven.

Net als dat je 's nachts
in dichte mist rijdt en je laat leiden
door reflector paaltjes en strepen.
Maar soms ontbreekt de belijning
en lijkt het alsof je in een zwart gat komt.
En automatisch ga je langzamer
en voorzichtiger rijden.
We hebben die lijnen nodig
om op de weg te blijven.
Maar als ze er even niet zijn
kan het ook een periode
van bezinning, retraite, nadenken zijn.
Zit ik eigenlijk nog wel een beetje
binnen Gods lijnen
of ben ik helemaal van God los?
De leefregels nodigen ons uit
de weg van God te gaan.
En dat is niet altijd gemakkelijk.
Een paar regels pak ik er zo even uit,
want je kunt wat dat betreft
aan elke leefregel wel een dienst wijden.

Vereer geen andere goden

Maar wat hebben we toch een afgodsbeelden in onze tijd.
Geld, carrière, onze eigen ik.
We zijn er zo druk mee, dat je God weleens vergeet.

Misbruik de Naam van God niet:

Dat gaat niet alleen om vloeken.
Maar veel meer dat we Gods naam
niet moeten gebruiken voor onze eigen
wensen en ons gelijk willen halen.

Of heb respect voor je vader en moeder

Als je het thuis goed hebt, dan is dit niet zo moeilijk,
Maar kinderen die mishandeld worden door hun ouders
verwaarloosd of incest,
dan is respect toch ver te zoeken!

Vermoord niemand

Nee, dat doen we niet letterlijk!
Maar figuurlijk wel, alleen al door mensen
in hun levensruimte, in hun vrijheid te beperken.
Door ze een stempel op te drukken,

geen nieuwe kans te geven.
Gelukkig is er bij God wel steeds een kans
om opnieuw te beginnen.

Of steel niet

Nou, volgens mij stelen we dagelijks
Alleen al door producten te kopen
waarvoor mensen, die ze maken,
te weinig betaald krijgen.
Want we willen vooral niet teveel betalen.
Het gaat dus niet alleen om iets pikken,
maar dat we onze medemens niet tekort doen.

Of verlang niet naar iets van een ander:

Natuurlijk heeft een ander altijd wel iets dat mooier is.
Het overkomt ons allemaal.
Maar is je leven niet erg leeg
als je dat wilt aanvullen met dingen van een ander.
Vul het liever met dingen die echt van waarde zijn.

Leefregels, richtingwijzers
voor toen in de woestijn,
maar ook nog steeds voor ons.
Om richting te geven aan ons samenleven hier.
En dat samenleven is momenteel
ook niet altijd gemakkelijk.
Met al die regels van de RIVM,
maar ook vanuit de PKN.
U hebt het ook vast wel gehoord of gelezen.
Gemeentezang kan voorlopig niet,
want het is een bron van besmetting
Dat is voor Protestanten heel pijnlijk.
Maar toch hebben we ons eraan te houden,
ondanks oproepen van sommige
soms vooraanstaande mensen
om maar gewoon weer te kerken,
ondanks de regels.
Dat lijkt haast op Gods stoel gaan zitten.
Maar God gaf ons wijsheid en verstand,
gaf leefregels als richtingwijzers
om samen te leven.
Niet ik alleen of ik met God

of ik alleen met jou
Nee het gaat steeds om dat samen.
Of zoals Jezus in het nieuwe testament
de 10 leefregels samenvat.
God liefhebben en de naaste als jezelf.
Dat gaat over samen.
En in die 10 leefregels
staat altijd zo mooi als bemoediging:
Als je mij liefhebt en aan mijn regels houdt
gaat het je goed
tot in het duizendste geslacht.
Hebt u enig idee hoe ver en lang dat is?
Het is oneindig.
God blijft ondanks tegenslag
en ook al onze vragen nabij.
Of zoals de woorden van lied 952:
Waar zou het zijn, dat land van licht?
Wie, waar is God, een stem, een naam?
Wie kleurt voor mij de regenboog?
Begaanbaar pad de verte in.

Het is God die meegaat, van generatie
op generatie, de eeuwen door
We luisteren
naar de muzikale bewerking van dit lied.

Amen

Muzikale bewerking lied 952
Sessions, het liedboek veelzijdig en verrassend